

Cocky Buur

10798889

S. Hamann

01-07-2020

BA Taalwetenschap

Universiteit van Amsterdam

Welkom bij een nieuwe vlog

Een onderzoek naar de uitspraak van *blog* en *vlog* in de Nederlandse taal.

1. Inleiding

Ik kan me nog herinneren dat ik er niet zeker van was hoe ik het woord *blog* moest uitspreken, dit was rond het jaar 2008. Dit was tijdens de glorie-dagen van het Nederlandse social media platform Hyves. Deze website gaf zijn gebruikers de functie om een *blog* te schrijven op hun persoonlijke pagina. Hyves was de eerste succesvolle social media website in Nederland en mijn vrienden en ik maakten hier als middelbare scholieren gretig gebruik van. Aangezien de *blog* functie alleen geschreven in beeld verscheen was het mij (en mijn omgeving) niet duidelijk hoe dit woord uitgesproken diende te worden. De laatste jaren heb ik gemerkt dat veel mensen om me heen de Engelse uitspraak van het woord compleet achter zich hebben gelaten. De uitspraak lijkt vernederlandst te zijn. Met het afgeleide woord *vlog* lijkt hetzelfde aan de hand te zijn. Naar aanleiding van deze waarneming stel ik in dit onderzoek de volgende vraag: hoe worden de woorden *blog* en *vlog* uitgesproken? Hierbij vraag ik me ook af of er verschil in uitspraak is tussen verschillende leeftijdsgroepen. Als laatste wil ik me focussen op de overgang van een 'Engelse' naar een 'Nederlandse' uitspraak met betrekking tot tijd. Ik zal bestuderen wanneer deze overgang heeft plaatsgevonden.

Er zijn verscheidene onderzoeken gedaan naar de uitspraak van de /g/ in leenwoorden in het Nederlands. Uit een onderzoek van Hamann en De Jonge (2015) bleek dat de uitspraak woord specifiek was. Het merendeel van de sprekers realiseerde dezelfde uitspraak voor het gros van de onderzochte woorden. Een onderzoek van Van der Geugten (2014) liet soortgelijke resultaten zien. De uitspraak per woord varieerde, maar in de meeste gevallen waren de sprekers consistent. Er werd sprekers gevraagd of zij vonden dat de woorden Nederlands of Engels waren. In de gevallen dat zij kozen voor Nederlands werd er in veel gevallen toch een [g] uitgesproken. Ook de perceptie van de woorden lijkt dus geen invloed te hebben op de uitspraak. Of een woord als inheems of uitheems wordt beschouwd lijkt dus ook niet van belang te zijn bij de uitspraak van leenwoorden, sprekers kunnen een woord als Nederlands beschouwen en toch van mening zijn dat een woord alleen met een [g] mag worden uitgesproken. Een noemenswaardig detail is dat in beide bovengenoemde onderzoeken het onderzochte foneem in de onset van de woorden stond. Dit is een verschil met mijn onderzoek, wat mogelijk van invloed kan zijn op mijn resultaten.

Ook zijn er onderzoeken gedaan naar leeftijdsverschil in uitspraak bij leenwoorden. In het bovengenoemde onderzoek van Hamann en De Jonge (2015) bleek het verschil in uitspraak woord specifiek te zijn. Hierbij was geen absolute voorkeur voor een klank per leeftijdsgroep. Wel was er consensus binnen de leeftijdsgroepen. Er was dus in sommige gevallen wel verschil tussen de leeftijden, maar niet in alle gevallen. Dit leek aan het woord te liggen. Een onderzoek van Greisbach (2003) liet zien dat er een verschil in uitspraak was tussen leeftijdsgroepen voor sommige fonemen, maar voor andere niet. In dit geval was het dus niet woord specifiek maar foneem specifiek. Dit

onderzoek richtte zich op Engelse en Franse leenwoorden in het Duits, namelijk de stemhebbende postalveolaire affricaat [dʒ] uit het Engels en de nasale klinkers uit het Frans. Een onderzoek van Van de Velde en Van Hout (2002) toonde geen leeftijdsverschil in de uitspraak van leenwoorden. Dit onderzoek richtte zich op oudere leenwoorden die nu zijn opgenomen in het Nederlandse lexicon. Hierbij onderzochten zij leenwoorden die grotendeels zijn aangepast aan de Nederlandse taal. De eerste groep woorden eindigen allen op *-tie*, de tweede groep richt zich op de aanpassing van de Engelse [æ] en de laatste groep zijn wederom Franse nasale klinkers. De participanten in dit onderzoek waren zowel moedertaal sprekers van het Nederlands als van het Vlaams. De verschillen in uitspraak tussen de sprekers van het Nederlands en het Vlaams waren consistent. Tussen de leeftijdscategorieën zijn echter geen verschillen gevonden. Als mogelijke verklaring hiervoor geven zij dat een spreker zijn uitspraak in de loop van zijn leven kan aanpassen aan de norm van het moment. De data op het gebied van leeftijdsverschil lopen dus uiteen. Het lijkt er echter op dat de resultaten in veel gevallen specifiek zijn voor bepaalde gevallen. Wat mij opviel aan alle bovenstaande onderzoeken is dat de doelwoorden relatief langer bestaan in de leentaal dan *blog* en *vlog* in het Nederlands. Ik denk dat dit van invloed kan zijn op de resultaten van mijn onderzoek.

Deze scriptie zal zich ten eerste focussen op de etymologie van *blog* en *vlog*, mede om te bepalen of de woorden als Nederlands worden beschouwd en als dit het geval is vanaf wanneer. Vervolgens zal de werkwijze van het onderzoek uiteen gezet worden en een omschrijving worden gegeven van de proefpersonen. Daaropvolgend zullen de resultaten worden weergegeven, waarna deze geïnterpreteerd worden aan de hand van de hypothesen. Verder zullen er nog wat bijzondere resultaten besproken worden. Als laatste zijn er nog wat discussiepunten en eventuele vervolgonderzoeken omschreven.

1.2 Het Nederlandse foneeminventaris

Elke taal beschikt over zijn eigen foneeminventaris, zo ook het Nederlands. Mijn onderzoek is gefocust op de 'g klank' in het Nederlands. Dit bevat meerdere fonemen, zowel de stemhebbende [ɣ] als de stemloze [x], dit zijn beide velaire fricatieven. Ook sprekers die in hun dagelijkse spraak de 'zachte g' gebruiken, respectievelijk de palatale fricatieven [j] (stemhebbend) en [ç] (stemloos), zijn opgenomen in dit onderzoek. Dit heb ik gedaan, omdat ik wilde weten of de originele Engelse uitspraak gehanteerd bleef, ofwel dat er een Nederlandse uitspraak plaatsvond. De manier waarop een spreker van het Nederlands de 'g' uitsprekt is hierbij niet van belang. Sprekers van Vlaams Nederlands zijn voor dit onderzoek buiten beschouwing gelaten. Een onderzoek van Van Hout en Van de Velde (2002) heeft sprekers van het Nederlands en Vlaams dezelfde Franse en Engelse leenwoorden in een test uit laten spreken. De twee groepen volgden duidelijk verschillende fonologische regels, hieruit concludeerden zij dat er sprake is van twee losstaande

taalgemeenschappen die zich ieder aan verschillende fonologische regels houden wanneer er leenwoorden worden uitgesproken.

De doelwoorden in dit onderzoek zijn *blog* en *vlog*. In de geleende taal (het Engels) worden deze woorden uitgesproken met een stemhebbende velaire plosief [g] in de coda. Deze klank komt niet voor in het Nederlandse foneeminventaris. Er zijn echter wel leenwoorden waarin deze klank door (sommige) sprekers van het Nederlands wel wordt uitgesproken, zoals bijvoorbeeld het woord /goal/, ook geleend uit het Engels. Dit onderzoek richt zich op de eventuele aanpassing van deze coda klank aan de Nederlandse taal.

Er zijn meerdere scenario's te bedenken voor de verandering van Engelse naar Nederlandse uitspraak bij de woorden *blog* en *vlog*. De meest voor de hand liggende verandering heeft te maken met eindverstemlozing. Dit is een fonologische regel in het Nederlands. Deze regel houdt in dat fonemen in de coda van een syllabe stemloos worden uitgesproken. Een voorbeeld hiervan is het woord *hond*, dit wordt in het Nederlands gerealiseerd als [hɔnt]. De onderliggende vorm van dit woord is /hɔnd/, bij de uitspraak van de meervoudsvorm is dit nog te horen, dit is namelijk [hɔndə]. Bij de enkelvoudsvorm wordt de stemhebbende plosief in de coda stemloos door de eindverstemlozingsregel. Een ander voorbeeld is *huis* wat als [hœys] wordt uitgesproken. De meervoudsvorm *huizen* spreekt men uit als [hœyzə]. Voor de woorden *blog* en *vlog* zou dit dus betekenen dat ze na het toepassen van deze regel respectievelijk uitgesproken zullen worden als [blɔk] en [vlɔk]. De overgang van [blɔg] naar [blɔk] is een kleine overgang waarbij slechts één verandering plaatsvindt, namelijk van stemverlies. De [k] is de klank die qua uitspraak het meest nauwverwant is met de [g], er vindt alleen stemverlies plaats. Nu ontstaat de vraag of fonologische regels kunnen worden toegepast op klanken die niet bestaan in de desbetreffende taal. Naar mijn mening is dit mogelijk. De [g] is een klank die in meerdere leenwoorden voorkomt en in sommige woorden ook zo uitgesproken wordt door de meeste sprekers, denk hierbij aan de woorden *jog* en *joggen*. Er zijn sprekers die [g] realiseren wanneer zij de meervoudsvorm uitspreken, maar een [k] realiseren wanneer zij de enkelvoudsvorm uitspreken. Het is om deze reden niet onmogelijk om aan te nemen dat fonologische regels zoals eindverstemlozing toegepast kunnen worden op geleende klanken zoals /g/. Om hier met zekerheid over te oordelen zal vervolgonderzoek echter noodzakelijk zijn.

In een ander scenario zou de [g] eveneens kunnen veranderen naar de uvulaire fricatief [x]. Hiervoor zou de gelijkenis met bestaande Nederlandse woorden van invloed kunnen zijn, zoals *log* (als in *logboek*), wat uitgesproken wordt als [lɔx]. Ook is het denkbaar dat orthografie in dit geval een factor speelt. Andere woorden met soortgelijke orthografie, namelijk *-og*, worden consistent uitgesproken als [-ɔx]. Denk hierbij aan woorden zoals *nog*, *rog* en *log*. Een onderzoek van Vendelin en Peperkamp (2006) onderzocht de invloed van orthografie op de aanpassing van leenwoorden in

de moedertaal. Hieruit bleek dat orthografie een effect had op de onderzochte woorden. Participanten kregen Engelse non-woorden gepresenteerd. In sommige gevallen was er enkel sprake van orale input en andere gevallen werd er ook geschreven input aangeboden. De resultaten van dit onderzoek laten zien dat er variatie plaatsvindt in de resultaten tussen de twee soorten input. Eerder geleende woorden met soortgelijke orthografie, of inheemse woorden met soortgelijke orthografie hebben dus effect op de manier waarop nieuwe leenwoorden worden aangepast aan de eigen taal. Het zou dus denkbaar zijn dat bovengenoemde woorden met soortgelijke orthografie invloed hebben op de uitspraak van *blog* en *vlog*. In dit geval vinden er dus twee verandering plaats in de uitspraak, zowel verstemlozing als de manier van uitspraak, namelijk van plosief naar fricatief. Bij sprekers met een ‘zachte g’ vindt er een derde verandering plaats, namelijk de plaats. Deze verschuift van velair [blɔg] naar palataal [blɔç].

1.3 Hypothese(s)

Om te achterhalen hoe *blog* en *vlog* in de Nederlandse taal worden uitgesproken zijn er van tevoren drie voor de hand liggende hypotheses te bedenken. De eerste twee hiervan richten zich op leeftijd en de verschillen in uitspraak die leeftijdsverschil met zich mee kan brengen. Denk hierbij aan een differentiatie tussen oud en jong. Zoals eerdergenoemd zijn de resultaten omtrent uitspraak van leenwoorden met betrekking tot leeftijd uiteenlopend. Het lijkt woord- of soms zelfs foneem specifiek te zijn.

De eerste hypothese luidt dan ook als volgt: oudere sprekers hebben over het algemeen minder affiniteit met Engelse termen, aangezien dit vaak termen zijn die oudere mensen minder frequent horen. Om deze reden zullen oudere sprekers eerder de Nederlandse [x] realiseren dan de Engelse [g], omdat dit een frequenter geluid is in de Nederlandse taal.

De tweede hypothese staat recht tegenover de eerste hypothese en luidt als volgt: jongere sprekers gebruiken vaker technologische leenwoorden uit het Engels en door dit frequente gebruik zullen de woorden sneller door hen aangepast worden aan het Nederlands. Hieruit volgt dus dat jongere sprekers de [x] implementeren in Engelse leenwoorden met een [g] van origine.

De derde hypothese richt zich niet op leeftijd. Deze hypothese heeft te maken met de eindverstemlozing in de Nederlandse taal, zoals hierboven uitgelegd. Deze hypothese luidt als volgt: De fonologische regel die zorgt voor verstemlozing van klanken in de coda wordt toegepast op alle woorden in de Nederlandse taal. Om deze reden zal er in oudere data vaker sprake zijn van een realisatie van de [g] dan [x], aangezien de fonologische regel toen nog niet altijd werd toegepast, maar tegenwoordig wel. Eindverstemlozing wordt pas toegepast wanneer een woord als Nederlands wordt beschouwd. Aan de hand hiervan valt dus ook op te maken wanneer een leenwoord is

opgenomen in het Nederlands lexicon. Deze hypothese gaat er dus van uit dat oudere data vaker een [g] zal bevatten dan nieuwere data.

2. Etymologie

Tegenwoordig zijn er allerlei verschillende soorten blogs en vlogs. Er zijn nieuws gerelateerde blogs en vlogs, blogs en vlogs over films, eten, lifestyle, hobby's en alle andere onderwerpen die mogelijk te bedenken zijn. Ik zal hier een omschrijving geven van het ontstaan van de woorden *blog* en *vlog* in het Engels, en hoe deze uiteindelijk in het Nederlands zijn beland. Hierbij zal ik ook verschillende (online) woordenboeken aanhalen.

De eerste website die nu als *blog* bestempeld zou worden was www.link.net van Justin Hall, dit was in 1994. De naam *blog* was toen echter nog niet in gebruik, hij noemde de website zijn persoonlijke homepage. De eerste term die voor het fenomeen werd gebruikt was *weblog*, deze term werd bedacht door Jorn Barger in 1997 (Wortham, 2007). Twee jaar later, in 1999, werd de afkorting *blog* voor het eerst gebruikt door Peter Merholz. Al snel hierna werden afgeleide termen gebruikt, zoals *blogger* (iemand die een blog schrijft) en *blogging* (het schrijven van een *blog*) (Baker, n.d.). In zijn boek *bloghelden* benoemt Meeuwsen Alt069 als de eerste Nederlandstalige *blog*. Dit was in 2001, er valt dus met enige zekerheid te zeggen dat bloggen zich toen zeker aan het verspreiden was over de internetwereld (Meeuwsen, 2010).

Het woord *vlog* is afgeleid van het woord *blog*, het is een samenvoeging van *video* en *blog*. Volgens een artikel in the Guardian was Luuk Bouwman de eerste die *vlogs* uploadde. Dit was in 2002. In dit artikel (net als in alle andere artikelen uit 2004 en 2005) wordt er over zowel *vlog* als *videoblog* geschreven. Er lijkt in deze periode in het Engels nog geen overeenstemming over het gebruik (Seenan, 2004).

Om het ontstaan van de woorden specifieker te achterhalen heb ik online etymologie databases geraadpleegd. Als eerste heb ik de Amerikaanse database www.etymonline.com bezocht. Deze website gaf de volgende uitleg van herkomst:

“‘Online journal,’ 1998, short for *weblog* (which is attested from 1993 but in the sense ‘file containing a detailed record of each request received by a web server’), from (*World Wide*) Web (n.) + log (n.2).”

De informatie in deze database komt dus vrijwel overeen met de online artikelen die ik over het onderwerp heb gevonden. Voor het woord *vlog* werd geen resultaat gevonden op deze website (Online Etymology Dictionary, n.d.).

Ook het Engelse online woordenboek www.dictionary.com geeft als tijd van oorsprong tussen 1995 en 2000 aan. Hier vond ik voor *vlog* wel resultaat, namelijk dat het voor het eerst werd gebruikt tussen 2000 en 2005 (dictionary.com, n.d.).

Bij de Nederlandse databanken zijn er verschillende resultaten, heel anders dan bij de Engelstalige tegenhangers. De website www.etymologiebank.nl schrijft het volgende over het woord *blog*:

Diverse auteurs (2011-), *Etymologiewiki*

Afkorting van *weblog*[1].

Weblog: een internetdagboek waarop regelmatig nieuwe bijdragen verschijnen (2000)
<Engels samengesteld uit (*World Wide*) *Web* + *log* (1995-2000)[2]; dit 'log' is afgeleid uit 'logboek' (zie [logboek](#)), dat zelf weer uit *log* 'plank', later 'stuk hout om de snelheid van een schip te meten' is afgeleid.

In nieuwsgroepen is de inkorting 'blog' sinds 1999 in het Engels[3], sinds 2000 in het Nederlands[4] in elk geval sporadisch aangetroffen.

Hier staat dus aangegeven dat het woord pas sinds 2011 als *blog* (en niet meer *weblog*) in de Nederlandse taal is verschenen. Dit is later dan de online artikelen en het boek van Meeuwssen aangeven. Ook kan ik me herinneren dat het woord al voor 2011 in dagelijkse spreektaal werd gebruikt. Op deze website verschenen geen resultaten voor het woord *vlog* (etymologiebank.nl, n.d.).

De tweede Nederlandse etymologie database die ik heb geraadpleegd is www.etymologie.nl, op deze website verschenen geen resultaten voor beide woorden, ook wanneer als zoekterm een werkwoord wordt ingevoerd in plaats van een zelfstandig naamwoord (i.e. *bloggen*) (Etymologisch Woordenboek van het Nederlands, n.d.).

Als laatste online database heb ik de website van het instituut voor Nederlandse taal geraadpleegd. Deze database geeft als resultaat dat *blog* en *vlog* vanaf 1970 tot het heden gebruikt worden in de Nederlandse taal. Op deze website verscheen hetzelfde resultaat voor het woord *vlog*. Hierdoor krijg ik het idee dat dit de nieuwste periode is die gehanteerd wordt bij deze database. Ik denk dat 1970 tot het heden de 'jongste' categorie is op deze website. Om deze reden valt er uit deze database niet duidelijk op te maken wanneer beide woorden werkelijk in de Nederlandse vocabulaire is verschenen (Instituut voor Nederlandse taal, n.d.).

Naast deze etymologie databases heb ik ook verschillende online woordenboeken geraadpleegd. Ik heb de online versie van de Van Dale en de website www.woorden.org geraadpleegd, beide websites kregen resultaat voor beide woorden (Van Dale Uitgevers, n.d.) (woorden.org, n.d.).

Aangezien websites vaak vrij up-to-date zijn leek het mij ook interessant om fysieke woordenboeken te raadplegen, om een duidelijker tijdsbeeld te schetsen. Ten eerste heb ik het Koenen Nederlands woordenboek bekeken, de 30e druk uit 2006. In dit exemplaar zijn de woorden *blog* en *vlog* niet te vinden (de Boer, 2006). Dit laat zien dat de woorden toen nog niet frequent genoeg waren om in een officieel woordenboek te verschijnen. Wel is het *blog* te vinden in het groene boekje van 2005. Het is opvallend dat het hierin wel te vinden is, maar niet in een woordenboek. Dit doet mij denken dat het woord *blog*, en de afgeleide woorden hiervan, rond deze tijd de Nederlandse taal is verschenen. Het woord *vlog* verschijnt niet in deze druk (Het Comité van Ministers van de Nederlandse Taalunie, 2005).

De geraadpleegde bronnen klinken eensgezind over de periode waarin de term *blog* en afgeleide termen voor het eerst op het internet verschenen. Echter wanneer het woord is geleend is niet precies vast te stellen aan de hand van woordenboeken en etymologische databanken. De online databases variëren van na 1970 tot 2011, maar in sommige gevallen is het woord nog niet te vinden. De resultaten die ik heb gevonden doen mij denken dat het woord in het begin van het vorige decennium is geleend uit het Engels. Dit komt ook overeen met mijn eigen ervaringen. Over het woord *vlog* is minder overeenstemming. Er verschijnen artikelen vanaf 2004, de term is echter nog lange tijd onduidelijk geweest. Naar mijn idee is de populariteit van vloggen en daarmee het gebruik van het woord pas echt gestegen vanaf 2010. Dit is echter gebaseerd op persoonlijke ervaring, want de exacte etymologie is lastig vast te stellen. Wat hier wel uit te concluderen valt is het feit dat *vlog* nog een erg nieuw woord is, waar *blog* zich als geworteld lijkt te hebben in de Nederlandse taal.

3. Methode en proefpersonen

Om de uitspraak van *blog* en *vlog* te analyseren heb ik gebruik gemaakt van spontane spraak. Normaliter wordt er in dit geval gekozen om een groep proefpersonen een test te laten maken waarin de woorden die worden onderzocht worden uitgelokt. Een voorbeeld hiervan is een onderzoek van Hamann en De Jonge (2015). In dit onderzoek werden de participanten in duo's gevraagd om een menu samen te stellen met een lijst ingrediënten. Deze test was een aanpassing van een oudere test die vaak gebruikt is om spontane spraak te onderzoeken, namelijk de 'Map Task'. Ook bij deze test worden participanten verdeeld in groepen van twee personen. Vervolgens krijgen zij een kaart met plaatsen erop en moeten zij een route bepalen waarbij ze van punt A naar punt B moeten verplaatsen. Tussen de plaatsen en straatnamen zijn de doelwoorden. De rest is

gevuld met fillers of is leeg gelaten. De kaarten die de twee gepaarde participanten ontvangen zijn verschillend. De kaarten vullen elkaar aan, wat op de ene kaart is weggelaten is op de andere kaart ingevuld. Op deze manier worden de participanten aangespoord om de plaats- en straatnamen met elkaar te bespreken. Om een route te bedenken moeten zij de kaarten met elkaar vergelijken en woorden op de kaarten uitspreken. Bij een dergelijke test is de kans aanzienlijk dat de woorden in kwestie uitgesproken worden door de proefpersonen. Daarbij is de spraak eveneens spontaan, omdat de participanten op eigen initiatief een gesprek met elkaar aan moeten gaan. Bovendien zijn zij afgeleid door het vervullen van de taak en houden zich daardoor niet bezig met de uitspraak van de woorden (Anderson et al., 1984).

Om een degelijke test te creëren is het zaak dat de participanten niet doorhebben waar het om gaat. Bij tests zoals de 'Map Task' en de afgeleide 'Menu Task' was dit mogelijk omdat de set woorden groot genoeg was en er fillers gebruikt konden worden die afleiden van de testwoorden. Aangezien de set woorden die mijn onderzoek omvat maar twee woorden bevat is een soortgelijke test op zijn minst lastig om te bedenken. Het risico is hoog dat de participanten snel doorhebben waar de test over gaat. Ook is het een vrij kleine en specifieke set woorden. Er zijn geen andere woorden om als filler te gebruiken in soortgelijke tests als hierboven besproken.

Het bedenken van een test bleek om bovenstaande redenen erg moeilijk. Ik heb daarom ook overwogen om een test te bedenken waarbij de participanten een tekst voor moesten lezen. Hierbij ontstond echter een nieuw probleem, namelijk dat de data dan niet meer bestaat uit spontane spraak. Een onderzoek naar stotteren van Koopmans et al. (1992) liet zien dat er in voorgelezen spraak minder gestotterd werd, evenals dat er op andere plaatsen in de zin gestotterd werd. Dit is volgens hen een aanwijzing dat voorgelezen spraak minder planningsvermogen eist. Een ander onderzoek van Gilbers et al. (2009) naar geacteerde spraak dient een extra eigenschap aan geacteerde spraak toe, namelijk modaliteit. Uit hun onderzoek bleek dat geacteerde vrolijke spraak meer modaliteit bevatte dan spontane vrolijke spraak. In dit onderzoek werd onder modaliteit verstaan het voorkomen van meerdere frequentiepieken binnen tien seconden. Een derde onderzoek van Rosink et al. (2014) toont aan dat versnelde geacteerde Nederlandse spraak beter herkend wordt door sprekers van het Nederlands dan snelle spontane Nederlandse spraak. Dit heeft te maken met de mate van articulatie, voorgelezen spraak wordt over het algemeen duidelijker gearticuleerd en bevat dus meer informatie. Wanneer men gevraagd wordt om leenwoorden voor te lezen is het om deze reden mogelijk dat de participanten eerder geneigd zijn om deze woorden uit te spreken zoals ze in de taal van oorsprong worden uitgesproken.

Dit zijn slechts enkele voorbeelden van onderzoek naar het verschil tussen spontane en voorgelezen spraak. Het is echter vrij snel duidelijk dat de verschillen tussen beide manieren van spraak niet te verwaarlozen zijn.

Om bovenstaande redenen heb ik ervoor gekozen om YouTube video's te bekijken en te analyseren. Hoewel dit misschien niet precies hetzelfde is als 'reguliere' spontane spraak, ligt het wel dichterbij spontane spraak dan een voorgelezen tekst. Het is als het ware spontane spraak dat in sommige gevallen bewerkt is. De mate waarin video's op YouTube bewerkt zijn verschilt enorm, aangezien YouTube een social media platform is waarop individuele gebruikers video's kunnen uploaden. Elke gebruiker bepaalt zelf daarom de mate van bewerking.

Een groot deel van mijn dataset zijn video's die getypeerd worden als *vlog* en in deze gevallen is het bewerkingsniveau in veel gevallen laag. Dit komt doordat het genre 'vlog' vaak ongedwongen video's zijn, er is niet van tevoren een concept of tekst bedacht. De inhoud van de meeste vlogs is het volgen van een of meerdere personen bij alledaagse bezigheden. Ook de video's in mijn dataset waarin het woord *blog* wordt gebruikt zijn niet of nauwelijks bewerkt. In dit geval is de reden dat er vaak gesproken wordt over een blog. Het zijn geen video's die bedoeld zijn voor entertainment doelen. Zij lijken vaker op een monoloog zonder script. Ik zal mijn dataset daarom als spontane spraak kwalificeren.

Aangezien de woorden *blog* en *vlog* leenwoorden zijn, is de orthografie hetzelfde in zowel de brontaal (het Engels) als de leentaal (het Nederlands). Om er zeker van de te zijn dat mijn zoekresultaten voor Nederlandse video's zou zorgen heb ik in de zoektermen vaak Nederlandse woorden gebruikt. Denk hierbij aan zoektermen zoals: mijn blog, mijn vlog, eerste vlog, blog schrijven, hoe ik blog, etc. Door het algoritme van YouTube was het vrij makkelijk om recente video's te vinden. YouTube zoekresultaten zijn voornamelijk gebaseerd op twee factoren, namelijk de overeenkomst van de ingevoerde zoekterm met een video en de populariteit van eerdere video's van een gebruiker (Cooper, 2019). Dit betekent dat de video's van 'grotere' of 'bekendere' YouTube gebruikers bovenaan de lijst met resultaten komen te staan. Aangezien deze gebruikers vrijwel allemaal tot op heden video's uploaden komen de meest recente video's bovenaan de lijst met resultaten te staan. Vooral voor het woord *vlog* resulteerde mijn zoektocht in eerste instantie in een overweldigend aantal nieuwe video's, omdat dit op het moment een populair genre is op de website. Vooral in deze categorie zijn er veel YouTube gebruikers die vanaf de opkomst van de vlog al dergelijke video's uploaden. In de zoekresultaten kwam bijvoorbeeld de gebruiker Enzo Knol heel vaak voor. Aangezien ik geen casestudy uitvoer is het niet interessant om een spreker meer dan één of twee keer te gebruiken bij mijn analyse.

Ik heb geprobeerd om zo veel mogelijk oudere video's mee te nemen in mijn onderzoek. In dit geval wordt oud gedefinieerd in relatie tot YouTube. De website YouTube is gecreëerd in 2005 (Leskin, 2019). Om deze reden beschouw ik voor dit onderzoek video's die zijn geüpload tot en met 2013 als oudere video's. De reden hiervoor is dat YouTube niet vanaf de aanvang direct populair was

in Nederland. De oudste video's die de onderzochte termen bevatten en die ik heb gevonden zijn afkomstig uit 2009 (voor *blog*) en 2010 (voor *vlog*).

Van de meeste accounts heb ik slechts 1 video gebruikt, in veel gevallen omdat er maar 1 video op het kanaal was geüpload. Ik heb echter geprobeerd om meerdere video's van één account te gebruiken wanneer er inconsistentie in uitspraak leek te zijn. Met inconsistentie wordt hier bedoeld dat de uitspraak van het doelwoord varieert per video bij eenzelfde spreker. Er zijn namelijk gevallen waarin een spreker in eerdere video's [*blg*] zegt, maar in latere video's enkel nog [*blx*] zegt. De video's waarbij dit mogelijk was zijn in YouTube termen allemaal oudere video's. Deze video's zal ik uitgebreid bespreken onder het kopje opvallende gevallen (sectie 6).

Tenslotte heb ik geprobeerd om ongeveer een even aantal resultaten te gebruiken voor beide woorden. In totaal heb ik 70 video's bekeken, waarin 72 keer een van de doelwoorden werd uitgesproken. Hiervan worden *blog* als *vlog* 36 keer uitgesproken. Er zijn in totaal 64 verschillende sprekers onderdeel van het onderzoek geweest. Ik heb niet meer video's bekeken, omdat dit proces erg tijdsintensief was. Het was ten eerste uitdagend om vergelijkbare sets voor beide woorden te creëren. Ten tweede was het bekijken van de video's vaak een lang proces. Het was van tevoren niet aangegeven wanneer in een video *vlog* of *blog* werd gezegd, soms werd geen van de woorden uitgesproken. Het grootste gedeelte van de tijd werd dus besteed aan wachten tot een doelwoord werd uitgesproken.

Alle gebruikte data is verzameld in twee tabellen. Ieder woord is uiteengezet in zijn eigen tabel. Deze tabellen zijn bijgevoegd in appendix 1 en 2. In deze tabellen is de gebruikersnaam op Youtube, de uitspraak, de datum waarop de video is geüpload, de (geschatte) leeftijd, een link naar de video en een kolom met eventuele opmerkingen te zien. Denk bij opmerkingen aan bijzonderheden over de spreker of eventuele onduidelijkheden of inconsistenties in de uitspraak.

Tabel 1 is een fragment uit een van de overkoepelende tabellen.

Nummer spreker + naam kanaal	Uitspraak	Datum	(Geschatte) leeftijd (tijdens uitspraak)	Link	Opmerkingen
1. Rem & Din	x	19 jan 2016	32	https://www.youtube.com/watch?v=jeGx055_0TE	
2. Monica Geuze	x	26 aug 2014	19	https://www.youtube.com/watch?v=bOIIROV1xdM&list=PLuyDRvxavKO4Xo4d3DJtMvH0sh3fPNtsF	
3. Teni Stepanosia	x	14 aug 2015	21	https://www.youtube.com/watch?v=Zhlncu_cOgM	

Tabel 1: Fragment uit appendix 1

De inhoud van de kolom leeftijd heb ik in veel gevallen moeten schatten, aangezien geen van de sprekers hun leeftijd vertellen in de video's. Sommige video's uit de dataset zijn afkomstig van bekendere YouTube gebruikers, in deze gevallen was de leeftijd van de sprekers eenvoudig op te zoeken via een Google zoekopdracht. De jongste en oudste sprekers uit beide groepen zijn ongeveer even oud, namelijk (ongeveer) 10 en ouder dan vijftig. Ik heb ervoor gekozen om de leeftijd van sprekers die ouder zijn dan vijftig jaar niet verder te specificeren. In tabel 2 zijn de participanten weergegeven.

	<i>vlog</i>	<i>blog</i>	opgeteld
Sprekers > 30 jaar	8	14	22
Sprekers t/m 16 jaar	9	7	16
totaal	31	34	65

Tabel 2: Oudste en jongste sprekers

Verder zijn er in de groep participanten ook sprekers aanwezig die in hun alledaagse spraak gebruik maken van de 'zachte g', oftewel de palatale fricatieven [ç] en [j]. Hierbij heb ik wel de eis gesteld dat er een dialect van het Nederlands gesproken diende te worden, dus niet een Vlaams accent. De keuze om sprekers met deze variatie van de 'g' klank op te verwerven in mij onderzoek heb ik gemaakt omdat ik op zoek ben naar de uitspraak van leenwoorden. Er zijn twee manieren waarop de participanten deze woorden kunnen uitspreken. Namelijk zoals het woord in de taal waaruit hij geleend is wordt uitgesproken [g], of een verwante klank in de eigen taal.

Om te bepalen welke klank door de proefpersonen werd gebruikt heb ik simpelweg naar de audio in de video's geluisterd. Hier heb ik voor gekozen omdat ik voor dit onderzoek niet geïnteresseerd was in minimale akoestische verschillen. De focus lag in het onderzoek op categorische verschillen. Ook werd al snel duidelijk dat in de meeste gevallen [g] of [x] werd gerealiseerd, deze klanken zijn makkelijk met het blote oor te onderscheiden. De geringe gelegenheden waar [k] werd uitgesproken waren ook te onderscheiden.

4. Resultaten

In tabel 3 zijn alle resultaten samengevat in percentages, dit is dus een samenvatting van appendix 1 en 2. Hier zijn de [x] en [ç] samengevoegd. Deze keuze is gemaakt, omdat deze klanken beide gecategoriseerd kunnen worden als Nederlandse g-klank, het hangt af van het dialect of idiolect van de spreker welke er gekozen wordt, dit heeft niets te maken met leenwoorden.

	x/ç	g	k
<i>Blog</i>	83,3	8,3	8,3
<i>Vlog</i>	94,4	5,6	0
Totaal	88,9	6,9	4,2

Tabel 3: Samengevatte resultaten in percentages

Wanneer men deze tabel bekijkt valt onmiddellijk op dat voor beide testwoorden de overgrote meerderheid van de sprekers de doelklank uitsprekt als een stemloze velaire stemloze fricatief [x] of een stemloze palatale fricatief [ç]. Weinig sprekers gebruiken de stemhebbende velaire plosief [g] en nog minder kiezen voor de stemloze velaire plosief [k]. De eensgezindheid in de data is overweldigend. De meeste sprekers kiezen voor de uitspraak van wat ik de Nederlandse g-klank noem (respectievelijk [g] en [ç]). Tabel 4 is dezelfde als hierboven, met een extra kolom voor de [g] en [k] samengevoegd. Dit heb ik gedaan, omdat de data zo eensgezind is. Er wordt zelfs minder vaak gekozen voor [k] dan voor [g]. Doordat een uitgesproken meerderheid voorkeur heeft voor de Nederlandse g-klank, vond ik het interessant om ook een kolom toe te voegen waarin [g] en [k] gecombineerd zijn, omdat deze twee opties als afwijkend beschouwd kunnen worden. Zoals te zien tabel 2 kiezen 88,9% van de sprekers voor een [x] of [ç]. Slechts 11,1% kiest voor [g] of [k].

	x/ç	g	k	g/k
<i>Blog</i>	83,3	8,3	8,3	16,6
<i>Vlog</i>	94,4	5,6	0	5,6
Totaal	88,9	6,9	4,2	11,1

Tabel 4: Samengevatte resultaten + 'afwijkende' gevallen samengevoegd in percentages

Ik heb de resultaten op verschillende gebieden met elkaar vergeleken aan de hand van de hypothesen. Ten eerste heb ik de resultaten op basis van leeftijd bestudeerd (sectie 4.1). Vervolgens heb ik de resultaten aan de hand van de datum van publicatie bestudeerd (sectie 4.2). Deze gegevens zijn hieronder weergegeven.

4.1 Leeftijd

Allereerst heb ik de leeftijdsfactor in acht genomen. In de onderstaande tabellen zijn de resultaten weergegeven van de jongste en oudste sprekers per woord. Tabel 5 laat de oudste sprekers zien en in tabel 6 zijn de resultaten van de jongste sprekers te zien. De groep participanten die onder jong vallen zijn sprekers tot en met 16. De groep participanten in de categorie oud zijn sprekers vanaf 31 jaar en ouder. De groep participanten van 17 tot en met 30 jaar zijn voor dit gedeelte buiten beschouwing gelaten, aangezien de eerste en tweede hypothese in dit onderzoek zich richten op het verschil in uitspraak tussen oudere en jongere sprekers. In de tabellen wordt het met een '/' aangegeven voor welke uitspraak er is gekozen. Hier is te zien dat er geen duidelijk verschil is tussen beide groepen. Het lijkt erop dat beide groepen grotendeels, al dan niet allemaal de doelklank realiseren als [x] of [ç]. Ook is er geen duidelijke voorkeur voor [g] of [k] wanneer er niet voor een van de fricatieven wordt gekozen.

Vlog			
Spreker	x of ç	g	k
1	/		
6	/		
26	/		
27	/		
28	/		
29	/		
30	/		
31	/		
Percentage uitspraak	100%	0%	0%
Blog			
34	/		
4	/		
39	/		
40	/		
41	/		
42		/	
46	/		
49	/		
56	/		
57	/		
61	/		
62	/		
63	/		
64	/		
Percentage uitspraak	92,9%	7,1%	0%
Percentage uitspraak	95,5%	4,5%	0%

Tabel 5: Oudste sprekers: 31 jaar en ouder

Vlog			
Spreker	x of ç	g	k
11	/		
13	/		
15	/		
16	/		
17	/		
18	/		
19	/		
20		/	/
23	/		
Percentage uitspraak	88,9%	5,6%	5,6%
Blog			
33	/		
37	/		
43	/		
50	/		
58	/		
59	/		
60	/		
Percentage uitspraak	100%	0%	0%
Percentage uitspraak	93,8%	3,1%	3,1%

Tabel 6: Jongste sprekers: t/m 16 jaar

Tevens is er bij beide woorden, respectievelijk *blog* en *vlog*, door slechts één spreker gekozen voor een andere klank dan [x] of [ç]. Dit was een oudere spreker voor het woord *blog*, deze spreker realiseerde een [g]. Dit betekent dat er in slechts 4,5% van de gevallen een uitspraak werd gedaan die niet als Nederlandse g-klank bestempeld kan worden. Voor de jongere sprekers was er eveneens slechts één spreker die geen [x] of [ç] heeft uitgesproken. In dit geval was het doelwoord *vlog*. Deze spreker wisselt in zijn uitspraak tussen [g] en [k], beide klanken komen daardoor slechts in 3,1% van de gevallen voor. In totaal wordt er door jonge sprekers dus slechts in 6,2% van de gevallen een van de doelwoorden uitgesproken met een andere klank van de Nederlandse g-klank. Voor zowel jonge als oude sprekers is het percentage niet Nederlandse g-klank dus erg laag. Zowel de eerste en tweede hypothese van dit onderzoek kunnen verworpen worden naar aanleiding van deze resultaten. Leeftijd lijkt geen rol te spelen in de uitspraak van de onderzochte woorden. Oudere noch jongere leeftijd heeft invloed op de uitspraak van zowel *blog* als *vlog*.

4.2 Oude video's

In tabel 7 zijn alle resultaten samengevoegd van gevallen waarin een spreker een klank anders dan [x] of [ç] heeft uitgesproken. In deze tabel is tevens een kolom voor de datum waarop de video is geüpload bijgevoegd.

Spreker	g	k	Afwisselen g en x	Maand en jaar	Woord
5	/			07-2013	Vlog
5		/		08-2013	Vlog
20			/	12-2013	Vlog
20		/		11-2013	Vlog
4	/			01-2009	Blog
43	/			10-2009	Blog
Totaal	4	2	1		

Tabel 7. Geen Nederlandse g-klank uitgesproken in relatie tot datum

Hier valt onmiddellijk op dat al deze video's ouder zijn. Echter is dit geen representatieve weergave van de 'oudere' resultaten. In de tabellen 8 en 9 heb ik de oudste resultaten per woord weergegeven. Hierbij heb ik ervoor gekozen om de video's te beschouwen tot en met de maand en het jaar waarin er voor het laatst een niet Nederlandse g-klank werd gebruikt. Voor *blog* was dat het jaar 2009 en voor *vlog* was dat in 2013.

Spreker	x of ç	g	k	Maand en jaar
4	/			11-2013
5			/	07-2013
5		/		08-2013
5	/			08-2013
6	/			10-2012
7	/			03-2013
12	/			10-2013
13	/			11-2013
15	/			07-2013
17	/			07-2012
18	/			02-2013
19	/			10-2012
20			/	11-2013
20		/	/	12-2013
21	/			12-2010
Percentage	73,3%	10%	16,7%	

Tabel 8: Alle video's waarin vlog wordt uitgesproken t/m 2013

Spreker	x of ç	g	k	Maand en jaar
4		/		01-2009
32	/			12-2009
42		/		10-2009
46	/			05-2009
61	/			12-2009
62	/			12-2009
63	/			01-2009
Percentage	71,4%	28,6%	0%	

Tabel 9: Alle video's waarin *blog* wordt uitgesproken t/m 2009

Hoewel de data hier ook in de meeste gevallen laat zien dat er wordt gekozen voor een Nederlandse g-klink, is er wel meer variatie te zien. Tabel 6 laat zien dat 28,6% van de oudere video's waarin *blog* wordt uitgesproken een niet Nederlandse g-klink bevatten (hier in alle gevallen een [g]). In tabel 7 is het percentage niet Nederlandse g-klink wat wordt gerealiseerd bij de uitspraak van *vlog* tot en met 2013 26,7%. Belangrijk om op te merken is dat er in de nieuwere video's nooit meer een niet Nederlandse g-klink wordt uitgesproken door de participanten. Voor het woord *vlog* is dit dus vanaf 2014 en voor het woord *blog* is dit vanaf 2010. Wat ten minste geconcludeerd kan worden is dat er op zijn minst nog geen consensus was over de uitspraak van *blog* in 2009 en van *vlog* in 2013. De derde hypothese lijkt volgens deze data aanneembaar.

5. Discussie

Uit de data is gebleken dat *blog* en *vlog* tegenwoordig door sprekers uitgesproken worden met een [x] of [ç] in de coda, afhankelijk van het dialect van de spreker. Wanneer er oudere video's onderzocht worden is er meer variatie te horen. De derde hypothese, die stelt dat de eindverstemlozingsregel erg saillant is in het Nederlands en daarom grote invloed uit kan oefenen op leenwoorden, lijkt na analysering van de data de meest aanneembare hypothese. Aangezien er niet enkel verstemlozing plaatsvindt, maar ook de manier van uitspraak van uitspraak is veranderd (van plosief naar velair), zou orthografie hier een rol kunnen spelen. Aangezien woorden met een soortgelijke spelling consistent worden uitgesproken als [-çx], is het plausibel dat hier sprake is geweest van invloed. Dit komt overeen met de resultaten uit het eerdergenoemde onderzoek van Vendelin en Peperkamp, waarin de orthografie van leenwoorden een effect had op de manier waarop de participanten het woord aanpasten aan hun moedertaal (Vendelin & Peperkamp, 2006).

Op het gebied van leeftijd is geen onderscheid in uitspraak gevonden. Zowel de eerste als tweede hypothese kunnen dus verworpen worden, dit komt overeen met het onderzoek van Van de Velde (2002), waar eveneens geen verschil in uitspraak op basis van leeftijd plaatsvond. Zowel het onderzoek van Haman en De Jonge (2015) als het onderzoek van Greisbach (2003) concludeerde dat

er in sommige gevallen verschil in uitspraak was tussen oudere en jongere sprekers. Bij het onderzoek van Hamann en De Jonge was dit verschil woord specifiek, voor het onderzoek van Greisbach was het verschil foneem specifiek. De resultaten uit dit onderzoek zouden de bevindingen van deze eerdere onderzoeken kunnen ondersteunen, dit is lastig te bepalen. Mijn onderzoek heeft geen leeftijdsverschil gevonden. De onderzoeken van Hamann en De Jonge en Greisbach lieten in sommige specifieke gevallen wel verschil in uitspraak zien op het gebied van leeftijd. Het zou dus geconcludeerd kunnen worden dat de resultaten uit dit onderzoek de eerdere onderzoeken ondersteund. In dit geval behoren *vlog* en *blog* niet tot de groep woorden waarbij een verschil in uitspraak wordt gerealiseerd op basis van leeftijd. Bij een onderzoek met meerdere woorden kan hier met meer zekerheid over beoordeeld worden. Dit onderzoek is simpelweg te klein om zekerheid vast te stellen of de resultaten overeenkomen met voorgaande onderzoeken.

6. Opvallende gevallen

Tijdens dit onderzoek zijn er bepaalde data opgevallen. Deze data zal ik hier uiteenzetten. Ten eerste zijn er twee sprekers waarvan de uitspraak verandert na verloop van tijd. Het gaat hierbij om de sprekers 4 en 5. Deze zal ik per spreker bespreken.

Om te beginnen spreker 4. In januari 2009 uploadde deze spreker een video waarin zij het woord *blog* uitsprak met een [g] op de coda positie. Een aantal jaar later, namelijk in 2013, is dit veranderd. Zij maakt in 2013 geen gebruik meer van de [g], maar enkel nog [x], zowel voor het woord *blog* als *vlog*.

Spreker 5 maakt een soortgelijke verandering door, bij deze spreker is echter preciezer vast te stellen waar de overgang plaatsvindt. Spreker 5 gebruikt in juli en begin augustus van 2013 zowel een [k] als een [g] in de coda positie van het woord *vlog*. De spreker in kwestie uploadde toentertijd dagelijks een vlog. Op zijn kanaal is duidelijk te horen dat hij op alle video's tot en met 12 augustus 2013 ofwel [fɔk] ofwel [fɔg] uitspreekt. In alle video's vanaf 13 augustus 2013 zegt hij enkel nog [fɔx]. De overgang is hier dus precies vast te stellen. Wat ook opvalt zijn de reacties op de oudere video's. Vanaf 2014 zijn er veel reacties waaruit blijkt dat de schrijvers ervan [fɔk] gek vinden klinken, er zijn reacties gepost als: "de tijd toen het nog een vlok was....". (YouTube, 2014) Door deze reacties lijkt het mij gerechtvaardigd om aan te nemen dat er in ieder geval vanaf een punt in 2014 consensus was bereikt over de uitspraak van *vlog* in de Nederlandse taal. Gericht onderzoek naar de invloed van soortgelijke reacties op spraak zou echter interessant zijn. Hierbij zouden reacties over uitspraak verzameld en geanalyseerd kunnen worden. Om vervolgens de uitspraak in de daaropvolgende video's te beschouwen. Op deze manier kan de invloed van desbetreffende reacties op uitspraak onderzocht worden. Ook valt hieruit af te leiden of er op een bepaald moment een

uitspraak als correct of Nederlands werd beschouwd. Hieruit kan het verloop van de verandering van in dit geval *vlog* in kaart gebracht worden.

Andere opvallende data is die van spreker 25. Deze spreker is opgegroeid in Amerika en zijn moedertaal is daarom Amerikaans-Engels. Hij woont enkele jaren in Nederland en in zijn Nederlandse spraak realiseert hij het foneem [x]. Zo spreekt hij bijvoorbeeld het woord *dag* uit als [dax]. Aangezien de woorden *blog* en *vlog* leenwoorden zijn uit zijn moedertaal zou verwacht kunnen worden dat deze spreker ze uitspreekt zoals in zijn moedertaal. Dit blijkt echter niet het geval. Deze persoon spreekt in ieder geval het woord *vlog* op dezelfde manier uit als zijn Nederlandstaligen medesprekers, namelijk [flox].

Tenslotte is mij opgevallen dat minister president Mark Rutte tijdens een persconferentie over de huidige coronacrisis op 8 mei 2020 het woord *blog* liet vallen. Ook hij sprak dit uit als [blox]. Zelfs op staatsniveau wordt [blox] dus beschouwd als de juiste uitspraak. (Rutte, 2020)

7. Conclusie

Om voor een dergelijk onderzoek preciezere resultaten te verkrijgen zou het ideaal zijn om een onderzoek te ontwerpen met een fysiek af te nemen test. Op deze manier is het mogelijk om de groep participanten beter te controleren op alle vlakken, denk bijvoorbeeld aan geslacht, leeftijd en plaats van herkomst. In mijn onderzoek was het lastig om deze aspecten grondig te controleren. Ten eerste is het in de meeste gevallen niet mogelijk om de exacte leeftijd van de spreker te achterhalen. Ten tweede zijn geen van de bovengenoemde aspecten van tevoren te bepalen bij de manier waarop ik mijn onderzoek heb uitgevoerd. De thumbnail van de video laat in de meeste gevallen alleen het geslacht van de spreker zien, zelfs dit is echter niet bij alle video's het geval. Een test met aanwezige testpersonen is daarom van tevoren beter te controleren. Voor de test begint is dan al duidelijk hoe de groep is verdeeld over de verscheidene aspecten. Doordat deze aspecten op YouTube lastig te bepalen zijn was het een uitgebreide taak om de sprekers gelijk te verdelen op alle gebieden. Dit is dan ook niet altijd gelukt.

Om het huidige onderzoek grondiger uit te voeren op dezelfde manier zou een dataset met een groter aantal oudere video's ideaal zijn. Ik heb deze niet kunnen vinden en ik weet niet of er genoeg van zijn. Idealiter zouden oude en nieuwe video's gelijk verdeeld zijn over de dataset en zouden er video's te vinden zijn uit de jaren voor 2009. Naar mijn verwachtingen zouden meer oudere video's een significant effect hebben op de resultaten. Dit denk ik omdat er in de oudere video's in het huidige onderzoek duidelijk meer variatie in de uitspraak plaatsvindt. Een dataset met meer oudere video's zou om deze reden invloed kunnen uitoefenen op de uiteindelijke resultaten. Ook kan er op deze manier opnieuw gekeken worden naar verschil in uitspraak op basis van leeftijd. Het is denkbaar dat de verschuiving van [bloɣ] naar [blox] eerder plaatsvond bij jongere of oudere

mensen. Naar mijn verwachting zal de verschuiving van uitspraak in dit geval beginnen bij de jongere sprekers. Dit verwacht ik hoofdzakelijk omdat jongere sprekers over het algemeen meer bezig zijn met technologie en sociale media. Om deze reden zullen jongere sprekers de woorden frequenter gebruiken en daardoor het leenwoord eerder als Nederlands beschouwen, wat invloed heeft op de eindverstemlozing. Een groter onderzoek met meer oudere video's zou hier duidelijkheid over kunnen creëren.

Andere interessante vervolgonderzoeken zouden zich kunnen richten op de invloed van orthografie. In dit onderzoek heb ik reeds aangegeven dat er eerdere bevindingen zijn gedaan die stellen dat orthografie invloed kan hebben op de uitspraak van leenwoorden. Dit zou ook voor de woorden *blog* en *vlog* kunnen gelden, aangezien er woorden voorkomen in de Nederlandse taal met overeenkomstige schrijfwijze. Woorden die geen of weinig gelijkenis vertonen met Nederlandse woorden zouden volgens deze theorie langer hun 'vreemde' uitspraak behouden, zoals de [g] klank. Eventuele voorbeelden hiervan zijn woorden als *google* en *goal*. Om dit te onderzoeken zou een test met non-woorden op zijn plaats zijn. Er kan bij proefpersonen uitgelokt worden dat zij non-woorden uitspreken. Denk hierbij aan zowel aan non-woorden die gelijkenis vertonen met Nederlandse woorden als non-woorden die gelijkenis vertonen met woorden uit vreemde talen. In dit geval zou het ook denkbaar zijn om participanten de woorden simpelweg te laten voorlezen. Het is in dit geval belangrijk dat de participanten de schrijfwijze van de woorden kunnen zien. Een onderzoek dat zich hier specifiek op richt zou eventueel in meer detail kunnen verklaren waarom de uitspraak van sommige leenwoorden aan de Nederlandse taal sneller verloopt dan andere. Het zou misschien zelfs kunnen verklaren waarom sommige klanken niet worden aangepast aan het Nederlands.

Als laatste denk ik dat het interessant zou zijn om een onderzoek te doen naar de invloed van sociale druk op de uitspraak van leenwoorden. Onder de sectie 'opvallende gevallen' heb ik kort een reactie onder een YouTube video genoemd. Er waren onder deze oudere video's waarin een andere uitspraak dan [vlɔx] of [vlɔç] werd gerealiseerd veel reacties op de uitspraak van de spreker. Vaak waren deze reacties negatief, de spreker werd uitgelachen. Het lijkt mij interessant om te zien of er een verband te zien is tussen de reacties en de uitspraak in daaropvolgende video's. Dit onderzoek zou op meerdere YouTubers gericht kunnen zijn. De verscheidene sprekers uit dit onderzoek die [g] of [k] uitspreken in plaats van [x] of [ç] zijn hiervoor een geschikt beginpunt. De reacties onder de desbetreffende video's kunnen vergeleken worden, zowel op inhoud als op datum. Een zodanig onderzoek zal zich mede richten op het psycholinguïstische aspect van uitspraak.

Referenties

- Anderson, A., Brown, G., & Yule, G. (1984). *Teaching talk: Strategies for production and assessment*. Cambridge University Press.
- Baker, J. (n.d.). *LISTSERV 14.4*. WaybackMachine. Retrieved March 6, 2019, from <https://web.archive.org/web/20090221032355/http://listserv.linguistlist.org/cgi-bin/wa?A2=ind0804C&L=ADS-L&P=R16795&I=-3>
- Cooper, P. (2019, April 8). *How Does the YouTube Algorithm Work? A Guide to Getting More Views*. Hootsuite Social Media Management. <https://blog.hootsuite.com/how-the-youtube-algorithm-works/>
- de Boer, W. Th. (2006). *Koenen Woordenboek Nederlands* (30th ed.). Van Dale Lexicografie.
- dictionary.com. (n.d.). *Vlog*. Dictionary.Com. Retrieved March 18, 2019, from <https://www.dictionary.com/browse/vlog>
- etymologiebank.nl. (n.d.). *Blog—(Dagboek op internet)*. Etymologiebank.Nl. Retrieved March 18, 2019, from <http://www.etymologiebank.nl/trefwoord/blog>
- Etymologisch Woordenboek van het Nederlands. (n.d.). *Etymologisch Woordenboek van het Nederlands*. Etymologisch Woordenboek van Het Nederlands. Retrieved March 8, 2019, from <http://www.etymologie.nl/>
- Gilbers, D. G., Bos, L., Heeres, T., Muller, M., Wieringa, E., & de Vries, N. (2009). Modaliteit als parameter: Verschillen tussen spontane en geacteerde spraak. *TABU*, 38(1–4), 110–120.
- Greisbach, R. (2003). *The Pronunciation of Loanwords in German*. 4.
- Hamann, S., & de Jonge, A. (2015). *Eliciting the Dutch loan phoneme /g/ with the Menu Task*. 5.
- Het Comité van Ministers van de Nederlandse Taalunie. (2005). *Het Groene Boekje: Woordenlijst Nederlandse Taal*. Nederlandse Taalunie.
- Instituut voor Nederlandse taal. (n.d.). *Vlog*. Instituut Voor Nederlandse Taal. Retrieved March 18, 2019, from <https://ivdnt.org/zoeken-in-woordenboeken?w=vlog>

- Koopmans, M. L., Slis, I. H., & Rietveld, T. C. M. (1992). Stotteren als uiting van spraakplanning: Een vergelijking tussen voorgelezen en spontane spraak. *Stem-, Spraak- En Taalpathologie*, 1(2), 87–101.
- Leskin, P. (2019, December 18). *The incredible story of YouTube's early days and how it rose to become the world's most popular place to watch video*. Business Insider Nederland.
<https://www.businessinsider.com/history-of-youtube-in-photos-2015-10>
- Meeuwssen, F. (2010). *Bloghelden* (1e druk). A.W. Bruna.
- Online Etymology Dictionary. (n.d.). *Blog*. Online Etymology Dictionary. Retrieved March 8, 2019, from <https://www.etymonline.com/search?q=blog>
- Rosink, S., van Heeswijk, L., Kroon, M., & Schüppert, A. (2014). De verstaanbaarheid van natuurlijk snelle versus kunstmatig versnelde spraak in het Nederlands. *Dutch Journal of Applied Linguistics*, 3(2), 197–210. <https://doi.org/10.1075/dujal.3.2.06ros>
- Rutte, M. (2020, May 8). *We zijn geen kinderspeeltuin, ik wil niet de baas spelen hier*. Persconferentie Rutte na de ministerraad, Den Haag.
- Seenan, G. (2004, August 7). *Forget the bloggers, it's the vloggers showing the way on the internet* [Nieuws]. The Guardian.
<https://www.theguardian.com/technology/2004/aug/07/travelnews.travel>
- Van Dale Uitgevers. (n.d.). *Betekenis "weblog."* VanDale. Retrieved March 8, 2019, from <https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/weblog#.XIJ7VihKhPY>
- van de Velde, H., & van Hout, R. (2002). Loan words as markers of differentiation. *Linguistics in the Netherlands*, 19, 163–173.
- van der Geugten, L. (2014). *Mind the gap: De invloed van buitenlandse klanken op de Nederlandse foneeminventaris*. Universiteit van Utrecht.
- Vendelin, I., & Peperkamp, S. (2006). The influence of orthography on loanword adaptations. *Laboratoire de Sciences Cognitives et Psycholinguistique*, 116, 996–1007.

woorden.org. (n.d.). *Blog*. Woorden.Org - Nederlands Woordenboek. Retrieved March 18, 2019, from
<https://www.woorden.org/woord/blog>

Wortham, J. (2007, December 14). *After 10 Years of Blogs, the Future's Brighter Than Ever*. Wired.
<https://www.wired.com/2007/12/after-10-years-of-blogs-the-futures-brighter-than-ever/>

Appendix 1. Vlog

Nummer spreker + naam kanaal	Uitspraak	Datum	(Geschatte) leeftijd (tijdens uitspraak)	Link	Opmerkingen
1. Rem & Din	x	19 jan 2016	32	https://www.youtube.com/watch?v=jeGx055_0TE	
2. Monica Geuze	x	26 aug 2014	19	https://www.youtube.com/watch?v=bOIIROV1xdM&list=PLuyDRvxavKO4Xo4d3DJtMvH0sh3fPNtsF	
3. Teni Stepanosian	x	14 aug 2015	21	https://www.youtube.com/watch?v=Zhlncu_cOgM	
4. Vloggloss	x	1 nov 2013	27	https://www.youtube.com/watch?v=zt22u8krGgg	
5. EnzoKnol	k	30 jul 2013	20	https://www.youtube.com/watch?v=4VIduF1THbE	
5. EnzoKnol	g	8 aug 2013	20	https://www.youtube.com/watch?v=m-6MWagx5SM&t=9s	
5. EnzoKnol	x	18 aug 2013	20	https://www.youtube.com/watch?v=mEl4kPR4mls	
6. NOS	x	11 okt 2012	35	https://nos.nl/video/428437-vloggen-krijgt-voet-aan-de-grond-in-nederland.html	
7. Milan Knol	x	16 mei 2015	23	https://www.youtube.com/watch?v=JtbZQkt3F94	
7. Milan Knol	x	7 maart 2013	21	https://www.youtube.com/watch?v=6B4xc2PfIV0	
8.	ç	9 juni 2015	22	https://www.youtube.com/watch?v=xj1O6ZFlavo&list=PLD35ycehltgxEDnNn-DvClbrxb--x9wFv&index=2	
9. Anna Nooshin	x	8 april 2015	28	https://www.youtube.com/watch?v=Bx_KsaHV6tl	
10. Jill van Dooren	x	30 mei 2014	21	https://www.youtube.com/watch?v=7BDxpdPTL5U	

11. Nina Houston	x	18 mei 2015	11	https://www.youtube.com/watch?v=C6laddBpzsU&list=PLr-dEluRIEAdU15VU_wlle_vINf-FihFr&index=10	
12. Teske	x	23 aug 2015	22	https://www.youtube.com/watch?v=DDeH4NtMzGQ&index=13&list=PL0q5lIH8zldY-9An4q5wxyULUm4K63isB	
12. Teske	x	9 okt 2013	21	https://www.youtube.com/watch?v=SkeC7CpvARo	
13. Gio	x	26 nov 2013	15	https://www.youtube.com/watch?v=Qkx5OUUoGo	
14. DieEneSjoerd	x	17 feb 2016	22	https://www.youtube.com/watch?v=mN01Sq-OC5I&list=PL6rR23-9yVAqSQW0Kum4RXl2ilw-bs4N3&index=11	
15. Justin Ende	x	28 juli 2013	13	https://www.youtube.com/watch?v=z46GTtgJfsU	
16. PartyPoppersNL j	x	28 juli 2014	10	https://www.youtube.com/watch?v=ekMEyskg3PM	
17. Welkom bij funnytime	x	2 juli 2012	12	https://www.youtube.com/watch?v=y1b9HFE1dhw	
18. GameProductionNL	x	4 feb 2013	11	https://www.youtube.com/watch?v=1OG07peW8eQ	
19. Mylifeinmobies98	x	8 okt 2012	11	https://www.youtube.com/watch?v=-gH58Hd4_GY	
20. Smackers	g + k	17 dec 2013	11	https://www.youtube.com/watch?v=bux-a13FXbs	Wisselt af tussen twee klanken
20. Smackers	k	25 nov 2013	11	https://www.youtube.com/watch?v=MsUvHaglEp8&t=71s	
21. 1989 Eef	x	17 dec 2010	21	https://www.youtube.com/watch?v=WiqdPuSpojE	
22. Twinkelbella	x	8 april 2020	30	https://www.youtube.com/watch?v=Q6q4eKOFlo	

23. BeautyNezz	x	16 jul 2015	15	https://www.youtube.com/watch?v=Tg52QgT4Mlo	
24. MANON TILSTRA	x	1 dec 2014	30	https://www.youtube.com/watch?v=3L3i9CecNJM	
25. Joey Jaq	x	5 jul 2019	30	https://www.youtube.com/watch?v=-RzAjHeAb4Y	Amerikaans-Engelse moedertaalspreker
26. Pittig belegen 50+	x	25 feb 2017	50+	https://www.youtube.com/watch?v=f3HF3QbHc_M	
27. Peter Mader	x	15 jan 2017	50+	https://www.youtube.com/watch?v=SCY7zbpPVr0	
28. Ted Ruijter	x	4 mei 2016	50+	https://www.youtube.com/watch?v=AEqmpDMPinc	
29. Angela van den Brink	x	30 nov 2017	34	https://www.youtube.com/watch?v=znE3ZUNxn74	
30. Isa & Medina	x	21 feb 2020	47	https://www.youtube.com/watch?v=2if5uKEl6bo	
31. Tanja Jess	x	14 nov 2016	50+	https://www.youtube.com/watch?v=f9Rne9TlaTc	

Appendix 2. Blog

Nummer spreker + naam kanaal	Uitspraak	Datum	(Geschatte) leeftijd (tijdens uitspraak)	Link	Opmerkingen
4. Beautygloss	g	12 jan 2009	22	https://www.youtube.com/watch?v=qM8j9MxQYWA	
4. Beautygloss	x	7 feb 2013	26	https://www.youtube.com/watch?v=qbvcC7Gkdnc	
32. AskMeHelpDeskNL	x	30 dec 2009	30	https://www.youtube.com/watch?v=6_vSDQ2ppuE	
33. BoJustinBiebo	x	22 april 2011	11	https://www.youtube.com/watch?v=zf_adu7sAlw&t=519s	
12. Teske	x	9 okt 2013	21	https://www.youtube.com/watch?v=SkeC7CpvARo	
34. Woordenwoud.nl	x	1 nov 2013	35	https://www.youtube.com/watch?v=nEVviPXglck	
35. Laura Ponticorvo	x	21 nov 2014	29	https://www.youtube.com/watch?v=Ni5q3LD-1rw	
36. AUTISMEblog	x	7 juli 2011	16	https://www.youtube.com/watch?v=mzBTunQoQyU	
4. Vloggloss	x	4 feb 2018	31	https://www.youtube.com/watch?v=NFvqKVH4A0g	
37. Renske Mary-Anne	x	29 nov 2016	20	https://www.youtube.com/watch?v=SeeKflnPR2E	
38. Ernie bert	x	5 nov 2012	10	https://www.youtube.com/watch?v=HJ5O4F0RhhE	
39. TheBudgetBlog	x	12 mei 2017	22	https://www.youtube.com/watch?v=tJ_KnTxSAsM	
40. B4men.nl	x	4 okt 2014	35	https://www.youtube.com/watch?v=ljDzUiZ8HWc	
41. ayalon1979	x	1 jul 2010	40	https://www.youtube.com/watch?v=f_yfYKu7-LA	Twee sprekers

42. ayalon1979	x	1 jul 2010	40	https://www.youtube.com/watch?v=f_yfYKu7-LA	Twee sprekers
43. ayalon1979	g	17 okt 2009	35	https://www.youtube.com/watch?v=h5tEtfq8m-l	Naam van een evenement
44. MakeUpSisi	x	11 okt 2010	16	https://www.youtube.com/watch?v=gPmKSYl8trc	
45. BeautyLabNL	x	3 maart 2012	27	https://www.youtube.com/watch?v=xRvC6D2CJ-o	
46. eRobinNL	x	2 aug 2010	20	https://www.youtube.com/watch?v=jeLc5Qa_Pdo	
47. Robert van der Burgh	x	27 mei 2009	50+	https://www.youtube.com/watch?v=kyl71E8xbV8	
48. Blog beginnen	x	31 okt 2013	30	https://www.youtube.com/watch?v=h8yFJwJ_akGE	
49. Kookse.tv	x	28 dec 2010	30	https://www.youtube.com/watch?v=elwrHAoalnU	
50. Engbert de Haan	x	19 mei 2011	45	https://www.youtube.com/watch?v=4uH1t1BZ51l	
51. Winston Scheper	x	16 mrt 2016	14	https://www.youtube.com/watch?v=tnAzila1x6l	
52. DrummerLarsNijman	x	8 okt 2013	19	https://www.youtube.com/watch?v=xvffkNOPzwc	
53. Winst.nl	x	5 sept 2013	28	https://www.youtube.com/watch?v=aSII2j6YOSw	
54. HoeGaatDat	x	8 mei 2013	20	https://www.youtube.com/watch?v=j3D4r8OMj5k	
55. MeneerFloor	x	26 sept 2011	23	https://www.youtube.com/watch?v=ey6n0FJTWKE	
56. joephva	x	17 maart 2013	30	https://www.youtube.com/watch?v=5NzjD_ymcRI	
57. Ted Daamen	x	9 juli 2013	37	https://www.youtube.com/watch?v=uQn7aqOVA0Y	

58. Maaike va Kemoen – de online podiumbouwer	x	26 juni 2018	35	https://www.youtube.com/watch?v=CCBciXlQ3Xo	
59. Sophie	x	5 dec 2013	16	https://www.youtube.com/watch?v=ixkDefu7kU	
60. Girlys blog	x	4 maart 2016	11	https://www.youtube.com/watch?v=B-B3llubQwQ&t=34s	2 sprekers
61. Girlys blog	x	4 maart 2016	11	https://www.youtube.com/watch?v=B-B3llubQwQ&t=34s	2 sprekers
62. Rinus	x	29 dec 2009	45	https://www.youtube.com/watch?v=5rOVwcnFLPI	
63. Sven Veenstra	x	24 dec 2009	40	https://www.youtube.com/watch?v=ajtgTIIGDtw	
64. Concept2Benelux	x	14 jan 2009	40	https://www.youtube.com/watch?v=XKu7BjxZzRY	
65. Mark Rutte	x	8 mei 2020	53	https://www.youtube.com/watch?v=YYEtnFnS6bA	